

Begraafplaatsen en Stichting Gan Hasjalom

De Liberaal Joodse Gemeente beschikt over twee begraafplaatsen:

1. Gan Hasjalom (Tuin van de vrede) in Hoofddorp
2. Gan Hasjalom Amstelveen

In de jaren voorafgaand aan het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog vonden langdurige en moeizame onderhandelingen plaats tussen de afdeling Amsterdam van het Verbond van Liberaal Religieuze Joden in Nederland en het gemeentebestuur van de Haarlemmermeer. Het doel was de oprichting van een begraafplaats in de gemeente Hoofddorp, gelegen aan de Vijfhuizerweg. In 1937, na vijf jaar onderhandelen, was de oprichting een feit. Op 23 september 1951 werd op Gan Hasjalom Hoofddorp een monument geplaatst, waarop de namen staan vermeld van hen die in de oorlog zijn vermoord. Zes jaar later werd op de begraafplaats een kleine aula gebouwd.

Na de oorlog werd de Stichting Gan Hasjalom opgezet door twee leden van de Liberaal Joodse Gemeente Amsterdam: Herbert Rosenthal z.l. en Hugo Schloss z.l. Eind jaren vijftig, begin jaren zestig begon de organisatie meer vorm te krijgen. Al het werk werd verricht door vrijwilligers. De Chewra Kadsija werd opgericht: een groep vrijwillige mannen en vrouwen die zorg droegen voor de tahara, de rituele wassing van de overledenen.

Toen eind 1966 de nieuwe sjoel in de Jacob Soetendorpstraat in gebruik werd genomen konden de lewajes (uitvaartdiensten) in de eigen uitvaartruimte worden gehouden en kon daar ook de tahara plaatsvinden. Toen de gemeente Luc Dreesz.l. aantrok als sjammasj nam hij de leiding van de Chewra Kadsija op zich.

Leo Schloss z.l. (de zoon van Hugo Schloss) nam geleidelijk de taken van zijn vader over. In 1994 werd bekend dat het Ministerie van Verkeer en Waterstaat toestemming had gegeven voor de aanleg van een vijfde start- en landingsbaan op Schiphol. Aangezien deze baan vlak naast de begraafplaats in Hoofddorp was gepland, werd het door de geluidsoverlast onmogelijk om nog langer begrafenissen uit te voeren. Voor degenen die een plaats naast hun dierbaren hebben gereserveerd wordt alsnog een uitzondering gemaakt.

Mede door compensatiegelden van het Rijk konden plannen worden gemaakt voor een nieuwe begraafplaats. Ook kon een begin worden gemaakt met de herinrichting van Gan Hasjalom Hoofddorp: Het verplaatsen van de ingang en de aanleg van een nieuw parkeerterrein.

In mei 1996 werden de eerste besprekingen gevoerd met de gemeente Amstelveen en het Groengebied Amstelland, onder leiding van Leo Schloss z.l. Eind 1999 werd overeenstemming bereikt over de verwerving van een kavel aan de Saskia van Uylenburgweg in Amstelveen. Architect Jaap Walvisch maakte het ontwerp voor de nieuwe begraafplaats, waarbij hij voor de aula gebruik maakte van zgn. Jeruzalem stenen. Tuinarchitect Margriet Wensink nam de aanleg van acht grafvelden en de groenvoorziening op zich. Het geheel is in overeenstemming met de omgeving: het recreatiegebied Nieuw Loopveld.

De opening vond plaats op 14 januari 2003. Gerard de Haan en Nico van Bruinisse zorgden tot 2014 voor het beheer, waarna het werd overgenomen door Eleonora Rehbergen. De functie van voorzitter van de Stichting Gan Hasjalom werd in 2002 overgenomen door Kaki Markus. Zij was al langer actief binnen het bestuur van de Stichting.

Op 12 september 2004 werd het door beeldend kunstenaar Appie Drielsma ontworpen oorlogsmonument bij de begraafplaats in Amstelveen onthuld. Hierop staan de namen van naasten

van gemeenteleden die zijn omgekomen in de Tweede Wereldoorlog. Deze namen staan ook vermeld op het oude monument in Hoofddorp. Gemeenteleden werden in de gelegenheid gesteld namen aan dit nieuwe monument toe te voegen. Het monument bestaat uit zes stenen, half omgevallen, symbolisch voor de zes miljoen vermoorde Joden in de Tweede Wereldoorlog.